

Μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης κρουσμάτων COVID-19 για τα επαγγελματικά τουριστικά ημερόπλοια

1. Σκοπός

Τα ακόλουθα μέτρα αναπτύχθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τα επιστημονικά δεδομένα για τη μετάδοση του SARS-CoV-2 (μετάδοση από άτομο σε άτομο μέσω σταγονιδίων ή μέσω επαφής) και βασίζονται σε οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus2019>), του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic>) και της Ευρωπαϊκής Κοινής Δράσης EUHEALTHYGATEWAYS (<https://www.healthygateways.eu/Novel-coronavirus>).

2. Καθορισμός του μέγιστου αριθμού επιβατών

Δεν υφίσταται περιορισμός στον αριθμό των επιβατών που δύνανται να μετακινηθούν με τα πλοία των παρόντων Οδηγιών. Ο μέγιστος αριθμός επιβατών καθορίζεται από τη σχετική νομοθεσία.

3. Κατάσταση επιβαινόντων και κατάσταση υγείας

Σε κάθε επαγγελματικό τουριστικό ημερόπλοιο, ανεξάρτητα της απόστασης του πλου, τηρείται κατάσταση επιβατών και πληρώματος η οποία περιέχει τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ.23/1999(Α' 17) συμπεριλαμβανομένου τηλεφώνου επικοινωνίας προσβάσιμου για τις επόμενες 14 ημέρες. Η κατάσταση επιβατών θα είναι διαθέσιμη για έλεγχο από τις λιμενικές και τις υγειονομικές αρχές σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

Αναφορικά με το πλήρωμα, κατά την πρώτη ανάληψη καθηκόντων του θα πρέπει να γίνεται διαγνωστικός έλεγχος με ταχύ αντιγονικό τεστ (rapidtest) εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών πριν την επιβίβαση ή PCR εντός 48 ωρών. Επιπρόσθετα, το πλήρωμα το οποίο δεν έχει εμβολιαστεί, θα υποβάλλεται σε διαγνωστικό έλεγχο όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία για τον έλεγχο των εργαζομένων στον τουρισμό. Συνιστάται το πλήρωμα να εμβολιάζεται με εμβόλιο για τον κορωνοϊό SARS-CoV-2 όταν αυτό είναι εφικτό σύμφωνα με την προτεραιότητα που καθορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Εμβολιαστικής Κάλυψης για COVID-19.

Επιπλέον, σε κάθε ημερόπλοιο θα τηρείται βιβλίο παρακολούθησης της κατάστασης υγείας του πληρώματος. Το βιβλίο θα είναι διαθέσιμο για έλεγχο από τις λιμενικές και τις υγειονομικές αρχές σε ηλεκτρονική ή εκτυπωμένη μορφή.

Εάν κάποιος από τους επιβαίνοντες αναπτύξει συμπτώματα λοίμωξης COVID-19 (αιφνίδια έναρξη νόσου, με τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω συμπτώματα: βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας, φαρυγγαλγία, κακουχία), τότε αυτό θα πρέπει να καταγραφεί στο βιβλίο παρακολούθησης της κατάστασης υγείας των επιβαινόντων και θα πρέπει να ενεργοποιηθεί το σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19. Σε κάθε επαγγελματικό τουριστικό ημερόπλοιο, ανεξάρτητα της απόστασης του πλου, τηρείται κατάσταση επιβατών και πληρώματος η οποία περιέχει τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ.23/1999 (Α' 17) συμπεριλαμβανομένου τηλεφώνου επικοινωνίας προσβάσιμου για τις επόμενες 14 ημέρες.

Η κατάσταση επιβατών θα είναι διαθέσιμη για έλεγχο από τις λιμενικές και τις υγειονομικές αρχές σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

4. Αναφορά ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19 στην αρμόδια αρχή

Εάν κάποιο άτομο επί του πλοίου (μέλος του πληρώματος ή επιβάτης) παρουσιάζει συμπτώματα συμβατά με τη λοίμωξη COVID-19 (τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω: βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας, φαρυγγαλγία, κακουχία), αυτό πρέπει να αναφέρεται αμέσως στην λιμενική αρχή με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν. Είναι σημαντική η άμεση ενημέρωση των αρμόδιων υγειονομικών αρχών για να προσδιοριστεί εάν είναι διαθέσιμη στο λιμάνι η ικανότητα μεταφοράς, απομόνωσης, εργαστηριακής διάγνωσης και φροντίδας του ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19. Είναι σημαντικό όλες οι διευθετήσεις να γίνονται το συντομότερο δυνατό ώστε να ελαχιστοποιηθεί η παραμονή υπόπτων περιστατικών στο ημερόπλοιο.

5. Σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19

Κάθε πλοίο πρέπει να αναπτύξει γραπτό σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19, το οποίο θα περιγράφει τα εξής: α) τα συμπτώματα που χαρακτηρίζουν ένα άτομο ως ενδεχόμενο κρούσμα λοίμωξης COVID-19 (βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας, φαρυγγαλγία, κακουχία), β) το σχέδιο επικοινωνίας και ενημέρωσης της αρμόδιας αρχής στο επόμενο λιμάνι/μαρίνα σχετικά με το ενδεχόμενο κρούσμα, γ) τη διαδικασία της προσωρινής απομόνωσης του ατόμου επί του πλοίου το οποίο θεωρείται ως ύποπτο κρούσμα COVID-19 μέχρι την ασφαλή μεταφορά του για ιατρική διάγνωση εάν αυτό απαιτείται (παραμονή σε χώρο με φυσικό αερισμό, τοποθέτηση χειρουργικής μάσκας στο άτομο που παρουσιάζει συμπτώματα, χορήγηση χαρτομάντηλων, πλαστικής σακούλας για την απόρριψη τους και αντισηπτικό χεριών περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη), δ) χρήση χειρουργικής μάσκας, προστατευτικών γυαλιών, ποδονάρια, αδιάβροχης ποδιάς με μακριά μανίκια και γαντιών από όποιον εισέρχεται στον χώρο προσωρινής απομόνωσης (ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να απορρίπτεται σε σακούλα και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται, ενώ μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι), ε) εξαερισμός του χώρου προσωρινής απομόνωσης και καθαριότητα και απολύμανση των επιφανειών και των αντικειμένων μετά την απομάκρυνση του ασθενούς με διάλυμα χλωρίνης 0,1% (4 κουταλάκια του γλυκού χλωρίνης περιεκτικότητας 5% ανά 1 λίτρο νερού) ή αιθυλικής αλκοόλης 70% με χρόνο επαφής 10 λεπτών (τα υλικά καθαριότητας θα πρέπει ή να απορριφθούν ή να πλυθούν σε θερμοκρασία 90°C πριν επαναχρησιμοποιηθούν), στ) τη διαδικασία αναφοράς στην αρμόδια αρχή του λιμένα του ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19 και όλων των επαφών του ασθενούς ξεκινώντας δύο ημέρες πριν την εμφάνιση των συμπτωμάτων.

Για την εφαρμογή του γραπτού σχεδίου πρέπει να οριστεί ένα αρμόδιο άτομο το οποίο θα ορίζεται στο γραπτό σχέδιο και θα καταγράφονται τα στοιχεία του.

Εάν κάποιος από τους επιβαίνοντες (επιβάτες ή πλήρωμα) αναπτύξει συμπτώματα συμβατά θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο. Από τη στιγμή που θα εντοπιστεί ενδεχόμενο κρούσμα COVID-19, θα διακοπεί άμεσα η συνέχεια του ταξιδιού και το πλοίο θα επιστρέψει άμεσα στο λιμάνι κατάπλου ή όπου κρίνει η αρμόδια αρχή. Ο ασθενής θα πρέπει να εξεταστεί από ιατρό εάν αυτό απαιτείται και να γίνει εργαστηριακός έλεγχος για SARS-CoV-2. Εάν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά ότι ο ασθενής έχει λοίμωξη COVID-19 τότε ο ασθενής θα πρέπει να απομονωθεί σε εγκατάσταση στη στεριά και τα άτομα που ήρθαν σε στενή επαφή μαζί του να τεθούν σε καραντίνα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία. Όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για την περαιτέρω διαχείριση του περιστατικού θα γίνονται σύμφωνα με την αρμόδια υγειονομική αρχή και τις οδηγίες του ΕΟΔΥ.

6. Επάρκεια και ορθή χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Θα πρέπει να υπάρχουν επαρκείς ποσότητες αντισηπτικών, απολυμαντικών, μέσων ατομικής προστασίας και ειδών καθαρισμού. Στο κιβώτιο πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει ψηφιακό θερμόμετρο υπέρυθρων ακτινών και παλμικό οξύμετρο δαχτύλου.

Θα πρέπει να υπάρχουν γραπτές οδηγίες για την ορθή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας και το πλήρωμα των ημερόπλοιων να έχει γνώση της χρήσης τους.

Πληροφορίες για τα μέσα ατομικής προστασίας για τα μέλη του πληρώματος ανάλογα και με τα καθήκοντα τους επί του πλοίου και την ορθή χρήση τους είναι διαθέσιμες στην αγγλική γλώσσα από την Ευρωπαϊκή Κοινή Δράση HEALTHY GATEWAYS στον παρακάτω σύνδεσμο:

https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EUHG_PPE_Overview_24_04_2020_F.pdf?ver=2020-04-27-141221-467

Κατάλληλες διαδικασίες τοποθέτησης και αφαίρεσης ΜΑΠ/ βέλτιστες πρακτικές για τα ΜΑΠ είναι διαθέσιμες από τον ΕΟΔΥ στις παρακάτω ιστοσελίδες:

- ΕΟΔΥ- COVID-19–Οδηγίες για τη χρήση μάσκας από το κοινό <https://eody.gov.gr/covid-19-odigies-gia-ti-chrisi-maskas-apo-to-koino/>
- ΕΟΔΥ - ΣΕΙΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ (ΕΝΔΥΣΗΣ) ΚΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

<https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/PPE-donning-doffing.pdf>

7. Μέτρα για τον περιορισμό της εισαγωγής κρουσμάτων COVID-19 στα επαγγελματικά τουριστικά ημερόπλοια

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού

Οι πλοιοκτήτες ή οι εφοπλιστές, θα πρέπει να παρέχουν εκπαίδευση και οδηγίες στα μέλη του πληρώματος σχετικά με την αναγνώριση των σημείων και των συμπτωμάτων της λοίμωξης COVID-19.

Θα πρέπει να υπενθυμίζονται στα μέλη του πληρώματος οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται όταν ένας επιβάτης ή μέλος του πληρώματος επί του πλοίου εμφανίζει σημεία και συμπτώματα ενδεικτικά της λοίμωξης COVID-19 (για παράδειγμα, να ενημερώσει τον καπετάνιο).

Θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες στα μέλη του πληρώματος για την άμεση αναφορά των σχετικών συμπτωμάτων της λοίμωξης COVID-19 στον καπετάνιο και για τους ίδιους και για άλλα μέλη του πληρώματος ή επιβατών.

Τα μέλη του πληρώματος που εμφανίζουν συμπτώματα συμβατά με αυτά της λοίμωξης COVID19 θα πρέπει άμεσα να αποχωρούν από το πόστο εργασίας τους και να ακολουθούνται τα μέτρα που περιγράφονται στις παραγράφους 4 και 5.

Μέτρα πριν την επιβίβαση κατά την έκδοση και αγορά εισιτηρίων

Οι υπεύθυνοι για την έκδοση εισιτηρίων (είτε γίνεται μέσω τουριστικών γραφείων είτε άμεσα από τους υπευθύνους του ημερόπλοιου, είτε ηλεκτρονικά ή δια ζώσης) πρέπει να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες για τον κίνδυνο μετάδοσης του COVID-19, ιδιαίτερα για τα άτομα ηλικίας άνω των 70 ετών και τις ευπαθείς ομάδες και όπως αυτές καθορίζονται στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Δ.Υ.

Οι υπεύθυνοι για την έκδοση εισιτηρίων (είτε γίνεται μέσω τουριστικών γραφείων είτε άμεσα από τους υπευθύνους του ημερόπλοιου, είτε ηλεκτρονικά ή δια ζώσης) πρέπει να παρέχουν στους ταξιδιώτες κατά την έκδοση των εισιτηρίων και πριν από το ταξίδι ενημερωτικό γραπτό φυλλάδιο με πληροφορίες για θέματα υγείας.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με:

- Το γεγονός ότι δεν θα πρέπει να ταξιδέψουν εάν αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία τους (π.χ. εάν πληρούν τα κριτήρια της επαφής κρούσματος σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.)
- Επαγγελματίας υγείας ή άλλο άτομο που παρείχε άμεση φροντίδα σε ασθενή με COVID-19 ή εργαζόμενος σε εργαστήριο που χειρίστηκε κλινικό δείγμα ασθενούς με COVID-19, χωρίς λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων ατομικής προστασίας, τα συμπτώματα του COVID-19 (βήχα, πυρετό, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας, φαρυγγαλγία, κακουχία),
- τη σημασία των προληπτικών μέτρων (κοινωνική απόσταση εφόσον είναι εφικτό, συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό ή εναλλακτικά χρήση αλκοολούχου διαλύματος περιεκτικότητα αλκοόλης 70%, η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο κατά το βήχα ή φτέρνισμα, αποφυγή επαφής των χεριών με στόμα, μύτη ή μάτια για πρόληψη διασποράς μικροβίων, αποφυγή επαφής με άτομα που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού),
- τους κανονισμούς και τα προληπτικά μέτρα επί του πλοίου (π.χ. υποχρεωτική χρήση μάσκας σε όλους τους εσωτερικούς τις οποίες θα προμηθεύονται οι ίδιοι),
- τα μέτρα ελέγχου κατά την επιβίβαση και τη σύσταση για έγκαιρη προσέλευση για τη διευκόλυνση της διαδικασίας ελέγχου πριν την επιβίβαση,
- άμεση δήλωση στο πλήρωμα του πλοίου εάν αναπτύξουν συμπτώματα του αναπνευστικού κατά τη διάρκεια του ταξιδιού,
- άμεση αναζήτηση ιατρικής βοήθειας εάν αναπτύξουν συμπτώματα του αναπνευστικού μετά το ταξίδι και ενημέρωση του ιατρού τους για το ιστορικό ταξιδιού.

Οι πλοιοκτήτες ή εφοπλιστές και τα γραφεία οφείλουν να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες ότι είναι πιθανή η άρνηση της επιβίβασης τους στο πλοίο σε περίπτωση νοσούν ή έχουν έρθει σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα το οποίο έχει νοσήσει από λοίμωξη COVID-19 ή στη μη συμμόρφωση τους με τους κανόνες πρόληψης της μετάδοσης (χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ), κοινωνική απόσταση κ.α.) όπως αυτά περιγράφονται στις παρακάτω παραγράφους.

Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για την ενημέρωση του επιβατικού κοινού θα αναρτώνται στις ιστοσελίδες των ταξιδιωτικών γραφείων και στα συστήματα ηλεκτρονικής κράτησης με υποχρέωση ανάγνωσης αυτών προκειμένου να ολοκληρωθεί η κράτηση.

Κατά την επιβίβαση και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού θα παρέχονται πληροφορίες στους επιβάτες (π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ.) σχετικά με τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης σε επιβάτες και προσωπικό και οδηγίες για την άμεση δήλωση συμπτωμάτων στο πλήρωμα εάν εκδηλωθούν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

8. Μέτρα για το πλήρωμα και τους επιβάτες

Χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Είναι υποχρεωτική η χρήση προστατευτικής μάσκας για όλη τη διάρκεια παραμονής των επιβατών και του πληρώματος σε όλους τους εσωτερικούς χώρους του πλοίου.

Κατά την επίσκεψη σε εγκαταστάσεις της στεριάς η χρήση της μάσκας να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία.

Η χρήση γαντιών συνιστάται για τα μέλη του πληρώματος κατά τον ανεφοδιασμό καυσίμων, κατά την πρόσδεση, καθώς και άλλων διαδικασιών που χρειάζεται να αγγιχθούν επιφάνειες εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται από πολλά άτομα και δεν υπάρχει κοντά εγκατάσταση για το πλύσιμο των

χεριών αλλά ούτε και σταθμός με αντισηπτικά. Η τοποθέτηση και η αφαίρεση των γαντιών θα γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες ορθής εφαρμογής τους, ενώ τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών και υγιεινή των χεριών πρέπει να εφαρμόζεται πριν την τοποθέτηση και μετά την αφαίρεσή τους.

Ατομική υγιεινή

Θα πρέπει να εφαρμόζεται η υγιεινή των χεριών με σαπούνι και νερό. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα περιεκτικότητας αλκοόλης 70%. Χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.

Στην είσοδο του πλοίου θα πρέπει να υπάρχει σταθμός αντισηπτικών (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη) καθώς και στην είσοδο των εσωτερικών στεγασμένων χώρων του πλοίου.

Θα πρέπει να εφαρμόζεται σωστά η ορθή αναπνευστική υγιεινή, δηλαδή η κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντιλο κατά τον πταρμό και τον βήχα και στη συνέχεια απόρριψη αυτού σε πλαστική σακούλα και εφαρμογή αντισηπτικού στα χέρια. Για αυτό το σκοπό, θα πρέπει να έχει ληφθεί πρόνοια για τον αντίστοιχο εξοπλισμό (χαρτομάντιλα ή χάρτινες πετσέτες και γάντια μιας χρήσεως, πλαστική σακούλα, κ.λπ.).

Θα πρέπει να μην αγγίζεται το πρόσωπο, η μύτη και τα μάτια.

Χρήση εξωτερικών χώρων

Καθόλη την διάρκεια του ταξιδιού συνιστάται να χρησιμοποιούνται από τους επιβάτες οι εξωτερικοί χώροι και όχι οι εσωτερικοί χώροι, όπου αυτό είναι εφικτό.

9. Ενημέρωση και εκπαίδευση του πληρώματος

Το πλήρωμα πρέπει να είναι ενημερωμένοι και εκπαιδευμένοι ανάλογα με τα καθήκοντά τους στα εξής: στο σχέδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενου κρούσματος COVID-19, στη χρήση μέσων ατομικής προστασίας, στην εφαρμογή της ατομικής υγιεινής και της κοινωνικής απόστασης, καθώς και στους λοιπούς ειδικούς κανονισμούς των λιμένων προορισμού για την πρόληψη της λοίμωξης COVID-19.

Ειδικότερα η ενημέρωση και η εκπαίδευση αφορά:

- Το γεγονός ότι δεν θα πρέπει να ταξιδέψουν εάν έχουν έρθει σε επαφή με ασθενή COVID-19 κατά τις ημέρες που προβλέπονται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία πριν το ταξίδι και στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 7.2.
- Τεχνικές πλύσιματος χεριών (συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 30 δευτερόλεπτα, χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών).
- Μετά από ποιες δραστηριότητες θα πρέπει να πλένονται τα χέρια π.χ. τα χέρια πρέπει να πλένονται μετά από κάθε επαφή με άλλο άτομο ή τις αναπνευστικές εκκρίσεις αυτού (σάλια, σταγονίδια), με αντικείμενα που αγγίζονται από άλλα άτομα όπως κουπαστές, χειρολαβές κ.α., πριν την τοποθέτηση της μάσκας, πριν και μετά από την αφαίρεση της μάσκας, πριν και μετά την αφαίρεση των γαντιών, μετά τη χρήση της τουαλέτας, πριν από το φαγητό, πριν ακουμπήσουμε το πρόσωπο κτλ.
- Σε ποιες περιπτώσεις συνιστάται η χρήση αντισηπτικών αντί για πλύσιμο των χεριών (π.χ. εάν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα).
- Στη σχολαστική τήρηση των μέτρων υγιεινής, και συγκεκριμένα: αποφυγή επαφής των χεριών με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια.
- Αποφυγή επαφής με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού.
- Κατάλληλη διαχείριση αποβλήτων.
- Ορθή Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (μάσκας και γάντια).

10. Αερισμός και κλιματισμός

Συνιστάται ο φυσικός αερισμός των χώρων όσο και όπου αυτό είναι εφικτό. Στην περίπτωση που στους κλειστούς χώρους λειτουργεί σύστημα αερισμού/κλιματισμού, επιπρόσθετα, και όπου αυτά εφαρμόζονται, ισχύουν τα προβλεπόμενα στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας «Λήψη μέτρων διασφάλισης της Δημόσιας Υγείας από ιογενείς και άλλες λοιμώξεις κατά τη χρήση κλιματιστικών μονάδων», με έμφαση στην μη ανά κυκλοφορία του αέρα όπου αυτό είναι εφικτό να εφαρμοστεί.

Συνιστάται μετά τον καθαρισμό του πλοίου να προηγείται τρίωρος εξαερισμός των χώρων πριν την είσοδο νέων επιβατών και έναρξη νέου ταξιδιού.

11. Καθαριότητα και απολύμανση χώρων

Στο πλοίο να διενεργείται γενικός καθαρισμός με απορρυπαντικά και απολυμαντικά με επιμέλεια και ιδιαίτερη έμφαση σε επιφάνειες που αγγίζονται συχνά, όπως πόμολα, κουμπαστές, κλπ., καθώς και στις τουαλέτες, κάθε φορά μετά την οριστική αποβίβαση των επιβατών στο τέλος του ταξιδιού και πριν την επιβίβαση νέων επιβατών και έναρξης νέου ταξιδιού.

Οδηγίες για την καθαριότητα και την απολύμανση των χώρων δίνονται στην εγκύκλιο Αριθμ.Πρωτ.Δ1γ/Γ.Π/οικ.21536/30-3-2020

του Υπουργείου Υγείας, με θέμα: «Εφαρμογή μέτρων καθαρισμού και απολύμανσης σε πλωτά μέσα σε περίπτωση μεταφοράς ενδεχόμενου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος Covid-19».

Για τα σκάφη σε διεθνείς πλόες παρέχονται οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Δράση EU HEALTHY GATEWAYS στον παρακάτω

σύνδεσμο: https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Cleaning_Disinfection_ships_21_4_2020_F.pdf?ver=2020-04-21-154731-953

12. Σημεία εξυπηρέτησης επιβατών όπως μπαρ, εστιατόρια και διαχείριση τροφίμων

Οι κανόνες υγιεινής των τροφίμων πρέπει να εφαρμόζονται σχολαστικά. Συστήνεται να μην λειτουργεί μπουφές με αυτό-σερβίρισμα των πελατών, αλλά τα τρόφιμα να παραδίδονται από το προσωπικό στους πελάτες κλειστά σε πακέτο. Τα μαχαιροπίρουνα, τα αλατοπίπερα και τα σχετικά να είναι μίας χρήσης. Οι δίσκοι, οι χαρτοπετσέτες, τα αναψυκτικά, τα καλαμάκια και τα σχετικά θα πρέπει να παραδίδονται από το προσωπικό στους πελάτες και οι πελάτες δεν πρέπει να τα συλλέγουν μόνοι τους.

Τα τραπέζια για την κατανάλωση του φαγητού θα πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία.